

МЕТОДОЛОГИЈА

Бонитетна Оцена

Бонитетна оцена се пресметува еднаш годишно врз основа на кредитниот рејтинг од претходната година и формула составена од показателите за успешност на компанијата. Бонитетната оцена е поделена на пет степени:

- AAA (највисок кредитен рејтинг)
- AA+
- A+
- БББ
- CCC (најниска кредитна оцена)
- - (невозможно е да се пресмета кредитниот рејтинг)

Постапката за доделување бонитетна оцена вклучува меѓусебно пресметување на индикаторите и категоризација на резултатите и финансиските рејтинзи. При пресметувањето ги користиме најважните групи на показатели и тоа показатели за ликвидност и показатели за успешност. Од секоја група индикатори ги користиме оние кои се најрепрезентативни.

Бонитетната оцена е прилагодена на големината на компанијата, бројот на вработени и висината на годишниот промет, во однос на компаниите со слични дејности. Бонитетна оцена се издава само на субјекти кои ги пресметале сите показатели. Оние за кои е невозможно да се пресмета одреден индикатор потребен за пресметување на бонитетна оцена, таа нема да биде доделена.

Бонитетната оцена служи за брза проценка на компанијата и нејзината стабилност. Бонитетната оцена, исто така, привремено го предвидува идното работење на компанијата и ни дава увид колку е веројатно одредена компанија да биде банкротизирана или блокирана во иднина.

Бонитетната оцена не се пресметува за следните сектори:

- Јавни монетарни финансиски институции
- Домашни приватни монетарни финансиски институции
- Монетарни и финансиски институции под странска супервизија
- Јавни осигурителни друштва и пензиски фондови
- Домашни приватни осигурителни компании и пензиски фондови
- Осигурителни друштва и пензиски фондови под странска супервизија
- Целиот сектор на финансиски и осигурителни дејности
- Самовработени - работодавачи
- Новоформирани компании

Методологија за рачунање на бонитетна оцена

Финансискиот рејтинг го прикажува работењето на компанијата во изминатата година, а се пресметува еднаш годишно.

Финансиската оцена се пресметува од најважните и репрезентативни групи на индикатори:

1. Коефициент на ликвидност

Коефициентот на ликвидност ја претставува способноста на компанијата да ги исполни своите обврски навреме. Тековниот коефициент на ликвидност ја мери способноста на компанијата да ги исполни обврските кога тие доспеваат. Коефициентот на ликвидност се пресметува според формулата: стапка на општата ликвидност = залихи + побарувања + готовина / тековни обврски. Коефициентот на ликвидност значи:

$$\text{Коефициент на тековна ликвидност} = \frac{\text{Тековни средства}}{\text{Краткорочни обврски}}$$

$$\text{Коефициент на намалена ликвидност} = \frac{\text{Монетарна актива}}{\text{Краткорочни обврски}}$$

2. Коефициент на солвентност

Стапката на солвентност или коефициентот на финансиската структура покажува ликвидност на долг рок. За проценка на долгорочната финансиска состојба на компанијата се користат следните коефициенти: коефициент на долг и коефициент на капитал во однос на средствата. Ова значи:

$$\text{Коефициент на покриеност на основни средства} = \frac{\text{Капитал}}{\text{Постојан имот}}$$

$$\text{Коефициент на покриеност на реален имот} = \frac{\text{Долгорочен капитал}}{\text{Реална актива}}$$

$$\text{Коефициент на покриеност на залихи НОС} = \frac{\text{Нето обртни средства(НОС)}}{\text{Залихи + активни временски разграничувања}}$$

$$\text{Коефициент на покриеност на тековни средства НОС} = \frac{\text{НОС}}{\text{Тековен имот}}$$

$$\text{Коефициент на задолженост} = \frac{\text{Вкупни обврски}}{\text{Капитал}}$$

$$\text{Коефициент на покриеност на камата на заработка} = \frac{\text{ЕБИТ}}{\text{Платени камати}}$$

3. Коефициент на ефикасност

Односот на ефикасност или активност го покажува текот на процесот на набавка и продажба. Најважните показатели од овој тип се коефициентот на обрт на клиентите (побарувања), коефициентот на обрт на добавувачи (долгови) и коефициентот на обрт на акции:

$$\text{Коефициент на обрт на деловни средства} = \frac{\text{Приходи од продажба}}{\text{Просечен деловен имот}}$$

$$\text{Коефициент на обрт на недвижен имот} = \frac{\text{Приходи од продажба}}{\text{Просечен недвижен имот}}$$

$$\text{Коефициент на обрт на капиталот} = \frac{\text{Приходи од продажба}}{\text{Просечен капитал}}$$

$$\text{Коефициент на обрт на тековни средства} = \frac{\text{Приходи од продажба}}{\text{Просечни тековни средства}}$$

$$\text{Коефициент на обрт на залихи} = \frac{\text{Приходи од продажба}}{\text{Просечни залихи} + \text{AVR}}$$

$$\text{Коефициент на промет на побарувања} = \frac{\text{Приходи од продажба} - \text{надворешни}}{\text{Просечно побарување од купувачот}}$$

$$\text{Коефициент на промет према добавувачи} = \frac{\text{Вкупни набавки}}{\text{Просечни обврски према добавувачите}}$$

4. Коефициент на профитабилност

Коефициентот на профитабилност го покажува капацитетот за заработка на компанијата и е клучен коефициент за проценка на финансискиот успех. Тие вклучуваат:

$$\text{Стапка на бруто деловна дививка} = \frac{\text{Бруто деловен добиток}}{\text{Приходи од продажба}}$$

$$\text{Стапка на нето деловна добивка} = \frac{\text{Нето деловен добиток}}{\text{Приходи од продажба}}$$

$$\text{Коефициент на нето профитна маржа} = \frac{\text{Нето добивка}}{\text{Приходи од продажба}}$$

$$\text{Коефициент на бруто профитна маржа} = \frac{\text{Нето доб+Трош. кам}*(1-\text{Даночна стапка})}{\text{Приходи од продажба}}$$

$$\text{ROA} = \frac{\text{Нето доб+Трош. кам}*(1-\text{Даночна стапка})}{\text{Просечен имот}}$$

$$\text{ROE} = \frac{\text{Нето добивка}}{\text{Просечен нето капитал на сопственикот}}$$

Методологијата врз основа на која се пресметува кредитниот рејтинг е утврдена со прецизни и веродостојни анализи на финансиски експерти. Врз основа на детална анализа на сите споменати показатели, според дадените формули, финансиските аналитичари го пресметуваат кредитниот рејтинг на компанијата.

Овој рејтинг е прецизен показател за финансиската состојба на одредена компанија и начинот на кој таа компанија работи. Врз основа на кредитниот рејтинг, се оценуваат деловниот квалитет, сигурноста и успехот на компанијата. Компаниите и претприемачите можат полесно да предвидат колку мора да бидат внимателни кога работат со потенцијални или постоечки партнери. Исто така, во голема мера придонесува за транспарентноста на бизнисот, како и за побезбедни и побрзи партнерства.